

Bilaga 5

Underlag för äskande av medel från CM 2 för framtagande av lokala åtgärdsprogram i prioriterade vattenförekomster under 2021

Miljö- och hälsoskyddsnämnden kommer successivt att ansöka om medel för framtagande av de lokala åtgärdsprogrammen och de underlag som krävs för att kunna föreslå åtgärder.

I denna ansökan behandlas medelsförstärkning till arbetet med lokala åtgärdsprogram i samband med VP 2021.

Ansökan om medel i samband med VP inför 2021; 4,6 Mkr

Miljöförvaltningen ansöker inom ramen för VP 2021 om tilldelning av 4,6 mkr för 2021 ur Central medelsreserv 2 för det fortsatta arbetet med lokala åtgärdsprogram fördelat enligt följande.

- Framtagande av lokala åtgärdsprogram för Strömmen och Lilla Värtan: 0,8 mkr
- Färdigställande av 13 lokala åtgärdsprogram: 1,5 mkr.
- Genomföra uppföljande utredning av fällningen i Brunnsviken, Djurgårdsbrunnsviken och Sicklasjön: 0,3 mkr.
- I samverkan med Stockholm Vatten och Avfall AB genomföra vidare utredning av LÅP-åtgärder: 2,0 mkr.

Arbetet med att färdigställa de lokala åtgärdsprogrammen kommer att pågå fram till dess att samtliga åtgärdsprogram är politiskt behandlade. Genomförandet av åtgärder kommer därefter att pågå till dess miljö kvalitetsnormerna ska följas, i dagsläget senast 2027.

Förutsatt att de kvarstående frågorna rörande ansvarsfördelning kan lösas under 2021, kommer staden att kunna färdigställa och påbörja implementering samt lansering av de 13 lokala åtgärdsprogram som har bearbetats under de senaste åren. De berörda programmen är Brunnsviken, Drevviken, Bällstaån, Flaten, Judarn, Kyrksjön, Långsjön, Trekanten, Igelbäcken, Riddarfjärden, Räcksta träsk, Ulvsundasjön och Årstaviken.

Förvaltningen kommer dessutom att påbörja framtagandet av lokala åtgärdsprogram för kustvattenförekomsterna Strömmen och Lilla Värtan och söker medel för de konsultutredningar som kommer att vara nödvändiga för detta arbete.

Inom ramen för arbetet med de lokala åtgärdsprogrammen har ett stort antal åtgärder presenterats av de konsulter som har upphandlats av Miljöförvaltningen. Åtgärdsförslagen har varit av varierande precisionsgrad och de förslag som har krävt vidare utredning inför projektering och utförande kommer under 2021 granskas ytterligare av Stockholm Vatten och Avfall AB. För detta ändamål söker förvaltningen 2 mkr.

Bakgrund

Genom implementeringen av vattendirektivet i miljöbalken har kommunerna fått en nyckelroll i att genomföra och driva på arbetet med att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten. Vattenmyndigheternas förslag till åtgärdsprogram och förvaltningsplan lyfter fram vilka åtgärder som bör genomföras av kommunerna inom de olika åtgärdsområdena, men det är först i lokala åtgärdsprogram som vattenarbetet kan konkretiseras på en sådan nivå att operativa åtgärder kan identifieras och kostnader för att nå god vattenstatus kan beräknas.

Miljöförvaltningen har tagit fram en handlingsplan som pekar ut vägen mot att uppnå god vattenstatus i Stockholms vattenförekomster till år 2021 eller senast till år 2027. Handlingsplanen antogs av Kommunfullmäktige den 9 mars 2015. Syftet med planen är att visa hur vattenarbetet behöver utvecklas för att få ett tydligt fokus på operativa åtgärder. En central del är att utarbeta lokala åtgärdsprogram. För Stockholms stads del handlar detta om att konkretisera Vattenmyndighetens åtgärdskrav i upp till 23 lokala åtgärdsprogram.

De lokala åtgärdsprogrammen kommer att utarbetas i nära samarbete med Stockholm Vatten och Avfall AB samt i samarbete med förvaltningar i staden, andra kommuner och aktörer främst genom de redan etablerade regionala vattensamarbeten som berör Stockholms vattenförekomster.

I de fall det redan finns kännedom om påverkan, som är av stor betydelse för att vattenförekomsten inte uppnår god vattenstatus, bör konkreta fysiska åtgärder kunna inledas parallellt med framtagandet av åtgärdsprogram. Dessa åtgärder behöver genomföras av framförallt Stockholm Vatten och Avfall AB, trafikkontoret, exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningarna.

Nyttan för staden

Enligt EU:s vattendirektiv ska samtliga vattenförekomster inom unionen skyddas och återställas så att de uppnår god ekologisk och kemisk status. Detta miljömål har i Sverige implementerats som en miljökvalitetsnorm. Ansvaret för att en miljökvalitetsnorm följs åvilar kommuner och myndigheter.

De lokala åtgärdsprogrammen konkretiserar vad som behöver göras för att enskilda vattenförekomster ska uppnå god ekologisk och kemisk status. De lokala åtgärdsprogrammen utgör, tillsammans med åtgärdsnivån inom stadens dagvattenstrategi, en förutsättning för att staden ska kunna förena sitt bostadspolitiska mål om att bygga 140 000 nya bostäder till år 2030 med skyldigheten att följa miljökvalitetsnormerna för vatten.

Tidsplan

I handlingsplanen för god vattenstatus framgår stadens nya övergripande mål för vattenarbetet. Stockholms sjöar, kustvatten och vattendrag ska uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten. Detta innebär i de flesta fall god ekologisk och kemisk status till år 2021 eller senast till år 2027. För att nå detta mål behöver lokala åtgärdsprogram, med syfte att följa miljökvalitetsnormerna, vara framtagna för alla stadens vattenförekomster i god tid innan normerna ska vara uppfyllda.

Miljöförvaltningen har i samverkan med övriga förvaltningar samt Stockholm Vatten och Avfall AB tagit fram en prioriteringsordning för när lokala åtgärdsprogram senast behöver vara framtagna, per vattenförekomst, för att operativa åtgärder i sin tur ska hinna genomföras och god status ska kunna nås inom den av vattenmyndigheterna uppsatta tidsfristen. Prioriteringsordningen innebär att åtgärdsprogram ska tas fram för samtliga vattenförekomster fram till 2021. Enligt den ursprungliga planeringen skulle arbetet vara klart 2019, men fördröjningen har bland annat berott på de oklara ansvarsfrågorna inom staden samt att de nödvändiga utredningarna har varit mer komplicerade än vad som kunde förutspås i början. Förvaltningen kommer under 2021 att se över planeringen för kommande år utifrån hur processen kring antagande fortlöper under kommande år.

Genomförande

Åtgärdsprogrammen ska konkretiseras på en sådan nivå, med geografisk upplösning, att lämpliga och möjliga åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten och uppnå normerna kan identifieras. Åtgärdernas totala kostnader ska uppskattas (investerings- och driftskostnader) och en kostnads/effektivitetsvärdering ska göras av varje förslag till åtgärd.

Framtagande av lokala åtgärdsprogram för stadens vattenförekomster utgår från de erfarenheter som vunnits inom pilotområdet Bällstaån och ske i nära samverkan med övriga förvaltningar, Stockholm Vatten och Avfall AB samt grannkommuner.

De olika underlag som behövs till åtgärdsprogrammen upphandlas och ska tas fram av konsult som arbetar i nära samverkan med miljöförvaltningen och andra viktiga aktörer inom staden. De lokala åtgärdsprogrammen ska fungera som ett underlag för berörda aktörer inom avrinningsområdet så att dessa kan ta beslut om genomförande av operativa åtgärder och avsätta medel för insatser som behövs för att vattenförekomsterna ska kunna uppnå miljö kvalitetsnormerna.

Arbetet med att ta fram ett lokalt åtgärdsprogram kräver samverkan på många nivåer, vilket innebär att processen är tidskrävande. Med färdigställande inom ramen för denna ansökan avses en version som tas upp för beslut av styrgrupp för god vattenstatus.

Sökta och erhållna medel i samband med VP 2020

Sökta medel:

I samband med VP 2020 ansökte miljöförvaltningen tilldelning av 6 mkr ur Central medelsreserv 2 för arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram. Förvaltningen erhöll 6 mkr i samband med avstämningsärendet i februari 2020.